

VILJANDI KESKLINNA KOOLI HINDAMISJUHEND

1.5. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS

Kooli hindamisjuhendi aluseks on „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus“, „Põhikooli riiklik õppekava“ ja „Viljandi Kesklinna Kooli õppekava“.

1.5.1. Üldsätted

Hindamise korraldus lähtub põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest ja põhikooli riiklikust õppekavast.

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise.

Õpitulemused on õppimise tulemusena omandatavad teadmised, oskused ja hoiakud või nende kogumid (pädevused), mille olemasolu ja/või saavutatuse taset on võimalik tõendada ja hinnata. Õpitulemused on esitatud kooli õppekava ainekavades.

Hindamisel lähtutakse riikliku õppekava alusel koostatud õpitulemuste hindamise kriteeriumitest ja õppemeetoditest lähtuvatest hindamise kriteeriumitest. Õpitulemuste hindamise kriteeriumid on kirjeldatud kooli õppekava ainekavades.

Kui õpilasele on vastavalt riiklikule õppekavale koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

1.5.2. Hindamise eesmärk

Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk on:

- anda tagasisidet õpilase õpiedukusest ja toetada õpilase arengut;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ja põhikooli lõpetamise otsustamiseks;
- lähtuda õpilase isiklikust arengust ja toetada õpilase eneseväärikustunde arengut.

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

1.5.3. Hindamise põhimõtted

1.5.3.1. Kasutatav hindamissüsteem

Hindamisel kasutatakse numbrilist ja mitteeristavat hindamist ning sõnalist tagasisidet.

Õpitulemuste omandandamist väljendatakse I kooliastmes kirjaliku sõnalise tagasisidega. 1. klassi I poolaastal väljendatakse sõnalise kirjaliku tagasisidega sotsiaalsete oskuste

omandamist. Alates II poolaastast väljendatakse õpitulemuste omandamist. 3. klassis on tunnistusel lisaks kirjalikule sõnalisele tagasisidele ka numbriline vaste õpitulemuste omandamise kohta.

II-III kooliaastmes väljendatakse õpitulemuste omandamist numbriliste hinnetega viiepallisüsteemis, oskus-, loov- ja valik- ning vabaainete hindamisel mitteeristavalt arvestatud ja mittearvestatud (A ja MA) süsteemiga.

Õpilase teadmisi, oskusi ja vilumusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud õpitulemustele ja tema õppele püstitatud eesmärkidele.

Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

Õpilaste teadmisi ja oskusi kontrollitakse kolmel tasemel: teadmine (rahuldav tase), rakendamine (hea tase), arutlemine (väga hea tase).

Põhikoolis võib nädalas toimuda kuni kolm kontrolltööd, ühel päeval üks kontrolltöö.

Päeva jooksul toimuvate tunnikontrollide arv pole määratletud.

Esitamata ja tegemata töid (nt tunnikontroll, kontrolltöö, test, projekt) tähistatakse Stuudiumis märkega "T" koos selgitava kommentaariga.

Tegemata koduseid töid tähistatakse Stuudiumis märkega "K" koos selgitava kommentaariga.

Esitatud, kuid täiendamist või muutmist vajavaid töid tähistatakse Stuudiumis märkega "!" koos selgitava kommentaariga.

Mitterahuldavaid hindaid ja tegemata töid on üldjuhul võimalik parandada 10 tööpäeva jooksul pärast Stuudiumisse kandmise päeva. Kui õpilane ei ole 10 tööpäeva jooksul tegemata tööd ära teinud, siis asendatakse märke "T" hindega "1".

1.5.3.2. Hindamine viiepallisüsteemis:

- Hindega "5" ("väga hea") hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus (esitlus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus vastab õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral või ületab neid. Õpilase vastus on õige, täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.
- Hindega "4" ("hea") hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus vastab üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele. Õpilase vastus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.
- Hindega "3" ("rahuldav") hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada, ilma et tekiks olulisi raskusi edasiõppimisel. Õpilase vastus on põhiosas õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist.
- Hindega "2" ("puudulik") hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist. Õpilase vastuses on olulisi puudusi ja eksimusi, ta teeb rohkesti sisulisi vigu, ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral.
- Hindega "1" ("nõrk") hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus (esitlus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus näitab, et tal puuduvad nõutavad teadmised ja oskused ning õpilase areng õpitulemuste osas puudub.
- Vajadusel võib hinde täpsustamiseks kasutada märke „+“ ja „-“. Kokkuvõtval hindamisel neid märke ei kasutata.

Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse järgmisest skaalast:

- 90 – 100% punktide arvust – hinne "5";
- 75 – 89% punktide arvust – hinne "4"
- 50 – 74% punktide arvust – hinne "3"
- 25 – 49% punktide arvust – hinne "2"
- 0 – 24 % punktide arvust – hinne "1"

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, hinnatakse kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hindega „nõrk” (“1”) või „mittearvestatud“ („MA“).

1.5.3.3. Mitteeristav hindamine

Mitteeristaval hindamisel kasutatakse kaheastmelist tähtskaalat: ainetes, kus hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi mitteeristavalt, kasutatakse hindeid:

A „arvestatud“ ja MA „mittearvestatud“:

- A „arvestatud“ – õpilane on saavutanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga seatud õpitulemused ja arengu eesmärgid või tema teadmised ja oskused ületavad neid.
- MA „mittearvestatud“ – õpilane ei ole täitnud tema õppele seatud eesmäärke ega omandanud taotletavaid õpitulemusi piisaval tasemel.

II kooliastmes kasutatakse mitteeristavat hindamist õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel liikumisõpetuses, muusikas, kunstis, tehnoloogiaõpetuses, käsitöös ja kodunduses, inimeseõpetuses, kooli valik- ning vabaainetes.

III kooliastmes kasutatakse mitteeristavat hindamist liikumisõpetuses.

1.5.3.4. Kujundav hindamine

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat tagasiside andmist, mille käigus saavad õpilane ja vanemad õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Tagasiside andmisel lähtutakse järgmistest nõuetest:

- fookuses on täidetud ülesanne, sooritus või tegu;
- võrdlusaluseks on õpitulemused, kriteeriumid, milles õpilastega kokku lepiti, või õpilase eelmine sooritus;
- tagasiside antakse kirjeldavas vormis;
- tagasisidet antakse selle kohta, mis on õnnestunud ning kuidas peaks edasi toimima, et lõpptulemus oleks maksimaalselt hea.

Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmäärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta tema õpimotivatsiooni.

Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

1.5.3.5. Vaheksamid II-III kooliastmes

5.-8. klassi õppeaasta lõpus toimub vaheksam matemaatikas.

Vaheksami tulemus märgitakse õpilase klassi lõputunnistusele %-ga.

Vaheksami tulemus ei mõjuta õpilase matemaatika trimestri- ega aastahinnet.

Sooritamata jäänud vaheksami sooritab õpilane enne õppeperioodi lõppu kooli poolt määratud ajal.

1.5.3.6. Kokkuvõttev hindamine

Kokkuvõttev hindamine on hindamine, mille abil antakse infot, kas ja kui hästi on ainekavas toodud õpitulemused omandatud. Kokkuvõtva hindamise tulemust väljendatakse eristava või mitteeristava hindamise või kirjeldava sõnalise tagasiside kujul.

Kokkuvõttev hinne on trimestri, poolaasta või aastahinne, mis kujuneb hindamisperioodi jooksul toimunud teadmiste ja oskuste hindamise tulemusena.

Kokkuvõttev hindamine toimub 1. klassis kahel poolaastal ja 2.-9. klassis kolmel trimestril või kahel poolaastal. Õppeainetes, mida on üks ainetund nädalas, kasutatakse poolaasta hindamist, välja arvatud tehnoloogiaõpetuses, käsitöös ja kodunduses, milles on kaks tundi nädalas. Erisus tuleneb sellest, et õpilastel on I poolaasta tehnoloogiaõpetus ja II poolaasta käsitöö ja kodundus või vastupidi.

Trimestri ja poolaasta hinne pannakse välja trimestri või poolaasta viimaseks päevaks.

Trimestri ja poolaasta hinde väljapanemiseks on vajalik üldjuhul vähemalt kolme hinde/hinnangu/mitteeristava tulemuse olemasolu. Kui kokkuvõtval hindamisel on kasutatud vähem kui kolme numbrilist hinnet, sõnalist kirjalikku tagasisidet või mitteeristavat tulemust, peab õpilane olema saanud kujundava hindamise raames õppeprotsessi käigus kirjalikku tagasisidet õpitulemuste saavutamise kohta.

Õpilasele, kellel ei ole piisavat hulka hindeid või kirjalikku tagasisidet õpitulemuste saavutamise kohta, märgitakse trimestrihinneks MA.

Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestri ja poolaasta hinnete alusel.

Õppenõukogu otsustab enne õppeperioodi lõppu trimestri/poolaasta hinnete või -hinnangute alusel, kas viia põhikooli õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetöele või klassikursust kordama.

Õpilasele, kelle trimestri või poolaasta hinne on „puudulik“ või „nõrk“ või „MA“ või 1.-3. klassi õpilasele, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, õpiabi, täiendavad konsultatsioonid, pikapäevarühm jm).

9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetöele.

1.5.3.7. Põhikooli õpilase täiendavale õppele ja klassikursust kordama jätmise

Põhikooli õpilase täiendavale õppele ja klassikursust kordama jätmise toimub PGS §22 lg 9, 10 ja 11 alusel.

1.5.3.8. Põhikooli lõpetamine

Põhikooli lõpetamise tingimused on sätestatud PGS §23.

1.5.3.9. Käitumise (sh hoolsuse) hindamine põhikoolis

Klassijuhataja annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kaks korda õppeaastas.

1. klassis annab klassijuhataja käitumise (sh hoolsuse) kohta õpilasele kirjalikku tagasisidet iga poolaasta lõpus aineõpetajatelt saadud tagasiside põhjal.

Alates 2. klassist annab klassijuhataja käitumise (sh hoolsuse) kohta õpilasele kirjalikku tagasisidet iga trimestri lõpus aineõpetajatelt saadud tagasiside põhjal.

1.5.4. Hindamise korraldus ja hindamisest teavitamine

Kool teavitab õpilast ja tema seaduslikku esindajat hindamise korraldusest ning õpilase tööle antud hinnangutest ja hinnetest.

Kooli õppekavas sätestatud hindamise korraldus on avalikustatud kooli koduleheküljel.

Hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad õpilastele klassijuhataja ja aineõpetajad õppeperioodi alguses.

Klassijuhataja selgitab õppeaasta alguses õpilastele käitumise (sh hoolsuse) hindamise põhimõtteid ja korda.

Teadmiste, oskuste ja käitumise (sh hoolsuse) hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab klassijuhataja lastevanematele klassi lastevanemate koosolekul.

Õpilasel ja lapsevanemal on õigus saada teavet oma lapse hinnete kohta Stuudiumist, aineõpetajatelt ja klassijuhatajalt.

Vajadusel väljastab klassijuhataja õpilasele hinnetelehe.

Trimestrite kokkuvõtivate hinnete kohta saab teavet Stuudiumist.

Õppeaasta lõpus väljastab klassijuhataja õpilasele klassitunnistuse paber kandjal.

1.5.5. Uussisserändajate õppe ja hindamise korraldamine

Uussisserändajad integreeritakse tavaõppesse ning õpe toimub eesti keeles.

Eesti keelt õpitakse individuaalse õppekava järgi.

Esimestel õppeaastal hinnatakse õpilast kõikides õppeainetes mitteeristavalt (A).

Õpingute käigus toetatakse õpilase integreerumist klassikollektiivi, toetatakse õpimotivatsiooni. Õpilase kohanemist ja oma võimete avastamist toetatakse huvitegevuse ja – ringide kaudu.

Põhikooli õpitulemuste saavutamist mõõdetakse kooliastme lõpus. Kui õpilane ei ole omandanud vastava kooliastme õpitulemusi, võib kool pikendada õpilase õppeperioodi.

Põhikooli lõpus sooritab õpilane üldjuhul koolieksami lähtuvalt individuaalsest õppekavast.

1.5.6. Hinde ja hinnangu vaidlustamine

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid, sõnalist kirjalikku tagasisidet ja mitteeristavat tulemust vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või sõnalise kirjaliku tagasiside või mitteeristava tulemuse teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult põhjendatud taotluse. Kooli direktor küsib hinnet/sõnalist kirjalikku tagasisidet/mitteeristavat tulemust pannud õpetaja käest kirjalikke selgitusi hindamise põhimõtete, korra ja

hindekriteeriumide kohta ning põhjendust hinde õigsuse ja nõuetele vastavuse kohta. Kooli direktor teeb otsuse saadud selgituste alusel ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates. Vajaduse korral vaatab nimetatud taotluse läbi õppenõukogu, teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat järgmisel tööpäeval pärast otsuse vastuvõtmist.

Kui õpilane või tema seaduslik esindaja ei ole kooli direktori või õppenõukogu otsusega nõus, võib ta pöörduda kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku järelevalvet teostava asutuse poole põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud korras.